

श्रीः  
श्रीमते रामानुजाय नमः  
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः  
श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये अयोध्याकाण्डे

॥ सप्ताधिकशततमः सर्गः ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

श्रीः  
श्रीमते रामानुजाय नमः  
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः  
श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

## ॥ सप्ताधिकशततमः सर्गः ॥

श्रीरामस्य भरतं परिसान्त्व्यायोध्यागमनार्थं तं प्रत्यादेशः

पुनरेवं ब्रुवाणं तं भरतं लक्ष्मणाग्रजः।  
प्रत्युवाच ततः श्रीमान् ज्ञातिमध्ये सुसत्कृतः ॥ 2.107.1 ॥

उपपन्नमिदं वाक्यं यस्त्वमेवमभाषथाः।  
जातः पुत्रो दशरथात् कैकेय्यां राजसत्तमात् ॥ 2.107.2 ॥

पुरा भ्रातः पिता नः स मातरं ते समुद्धहन्।  
मातामहे समाश्रौषीद् राज्यशुल्कमनुत्तमम् ॥ 2.107.3 ॥

देवासुरे च सङ्ग्रामे जनन्यै तव पार्थिवः।  
सम्प्रहृष्टो ददौ राजा वरमाराधितः प्रभुः ॥ 2.107.4 ॥

ततः सा सम्प्रतिश्राव्य तव माता यशस्विनी।  
अयाचत नरश्रेष्ठं द्वौ वरौ वरवर्णिनी ॥ 2.107.5 ॥

तव राज्यं नरव्याघ्र मम प्रब्राजनं तथा।  
तच्च राजा तथा तस्यै नियुक्तः प्रददौ वरम् ॥ 2.107.6 ॥

तेन पित्राहमप्यत्र नियुक्तः पुरुषर्षभ।  
चतुर्दश वने वासं वर्षाणि वरदानिकम् ॥ 2.107.7 ॥

सोऽयं वनमिदं प्राप्तो निर्जनं लक्ष्मणान्वितः।  
सीतया चाप्रतिद्वन्द्वः सत्यवादे स्थितः पितुः ॥ 2.107.8 ॥

भवानपि तथेत्येव पितरं सत्यवादिनम्।  
कर्तुमर्हसि राजेन्द्र क्षिप्रमेवाभिषिञ्चनात् ॥ 2.107.9 ॥

ऋणान्मोचय राजानं मत्कृते भरत प्रभुम्।  
पितरं त्राहि धर्मज्ञ मातरं चाभिनन्दय ॥ 2.107.10 ॥

श्रूयते धीमता तात श्रुतिर्गीता यशस्विना।  
गयेन यजमानेन गयेष्वेव पितॄन् प्रति ॥ 2.107.11 ॥

पुत्राम्नो नरकाद् यस्मात् पितरं त्रायते सुतः।  
तस्मात् पुत्र इति प्रोक्तः पितॄन् यः पाति सर्वतः ॥ 2.107.12 ॥

एष्टव्या बहवः पुत्रा गुणवन्तो बहुश्रुताः।  
तेषां वै समवेतानामपि कश्चिद् गयां व्रजेत् ॥ 2.107.13 ॥

एवं राजर्षयः सर्वे प्रतीता रघुनन्दन।  
तस्मात् त्राहि नरश्रेष्ठ पितरं नरकात् प्रभो ॥ 2.107.14 ॥

अयोध्यां गच्छ भरत प्रकृतीरुपरञ्जय।  
शत्रुघ्नसहितो वीर सह सर्वैर्द्विजातिभिः ॥ 2.107.15 ॥

प्रवेक्ष्ये दण्डकारण्यमहमप्यविलम्बयन्।  
आभ्यां तु सहितो वीर वैदेह्या लक्ष्मणेन च ॥ 2.107.16 ॥

त्वं राजा भरत भव स्वयं नराणां  
वन्यानामहमपि राजराण्मृगाणाम्।  
गच्छ त्वं पुरवरमद्य सम्प्रहृष्टः  
संहृष्टस्त्वहमपि दण्डकान् प्रवेक्ष्ये ॥ 2.107.17 ॥

छायां ते दिनकरभाः प्रबाधमानं  
 वर्षत्रं भरत करोतु मूर्ध्नि शीताम्।  
 एतेषामहमपि काननद्रुमाणां  
 छायां तामतिशयिनीं शनैः श्रयिष्ये ॥ 2.107.18 ॥

शत्रुघ्नस्त्वतुलमतिस्तु ते सहायः  
 सौमित्रिर्मम विदितः प्रधानमित्रम्।  
 चत्वारस्तनयवरा वयं नरेन्द्रं  
 सत्यस्थं भरत चराम मा विषीद ॥ 2.107.19 ॥

॥ इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये  
 अयोध्याकाण्डे सप्ताधिकशततमः सर्गः ॥